

การส่งเสริมสายสัมพันธ์แม่-ลูก และการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในห้องคลอด

นางสาวชรวานี แวดาโอะ

พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 12 ยะลา

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 12 ยะลา เป็นโรงพยาบาลสายสัมพันธ์แม่-ลูก โดยยึดหลักบันได 10 ขั้น สู่ความสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ซึ่งหัวใจสำคัญของความสำเร็จคือ ดูดเร็ว ดูดบ่อย ดูดถูกวิธี ห้องคลอดเป็นบันไดขั้นที่ 4 คือช่วยให้ทารกดูดนมแม่ภายในครึ่งชั่วโมงแรกหลังคลอด (ดูดเร็ว) ซึ่งการดูดนมครั้งแรกของทารก เพื่อกระตุ้นการสร้างน้ำนมและส่งเสริมสายสัมพันธ์แม่-ลูก จะสำเร็จได้นั้นมารดาและทารกต้องไม่มีภาวะแทรกซ้อนหลังคลอด สามารถย้ายไปตึกหลังคลอดพร้อมกันได้ ห้องคลอดซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของความสำเร็จของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในห้องคลอดให้มีประสิทธิภาพสูงสุด แม้จะเกิดขึ้นในช่วงเวลาอันสั้นก็ตาม เนื่องจากความสำเร็จหรือไม่สำเร็จของการให้นมในระยะแรกจะเป็นแรงจูงใจที่จะส่งเสริมหรือละทิ้งการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในระยะต่อไป ระยะเวลา 30 นาทีหลังคลอดถือเป็นระยะที่มีความสำคัญมาก (sensitive period) ต่อการสร้างสายสัมพันธ์แม่-ลูก เพราะทารกจะอยู่ในระยะตื่นตัวและสงบ (quiet alert state) ทารกจะมีแรงดูดนมที่แรงที่สุด มารดามีความกระตือรือร้นที่จะได้เห็นหน้าทารก การให้มารดาได้โอบกอดทารกทันทีหลังคลอดเป็นการส่งเสริมสายสัมพันธ์แม่-ลูกจะทำให้เกิดการสัมผัสทางตา (eye to eye contact) และการสัมผัสแบบเนื้อแนบเนื้อ (skin to skin contact) กับมารดา ทารกจะได้รับ normal floras จากมารดาและจะสร้างภูมิคุ้มกันจากการได้รับเชื้อโรค (passive immunization)

แผนกห้องคลอดโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 12 ยะลา ได้เล็งเห็นความสำคัญของการส่งเสริมสายสัมพันธ์แม่-ลูก และการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ จึงมีการจัดทำแนวทางการส่งเสริมเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในห้องคลอด และมีการเก็บตัวชี้วัด Early bonding และ Early Sucking ในห้องคลอด พบว่าในปีงบประมาณ 2565 ผ่านเป้าหมาย > ร้อยละ 80

จะเห็นได้ว่าบทบาทพยาบาลในห้องคลอดในระยะคลอดมีส่วนสำคัญที่จะส่งผลต่อความสำเร็จในการส่งเสริมสายสัมพันธ์แม่-ลูกและการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ตามกิจกรรมบันได 10 ขั้น ซึ่งในระยะคลอดเป็นบันไดขั้นที่ 4 พยาบาลจะต้องสร้างความเชื่อมั่นและให้กำลังใจมารดาอยู่ตลอดเวลา อีกทั้งพยาบาลที่ดูแลมารดาควรดูแลช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดด้วยท่าทีที่สุภาพ อ่อนโยน พุดคุยให้กำลังใจ กล่าวชมเชยเสริมพลังทางบวกให้มารดารู้สึกมั่นใจ แม้ในห้องคลอดจะเป็นระยะเวลาสั้นๆแต่ถือว่าเป็นช่วงเวลาอันสั้นที่เป็นจุดเริ่มต้นสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมสายสัมพันธ์แม่-ลูก และการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ให้ประสบความสำเร็จ

ที่มา คู่มือการพยาบาล การส่งเสริมสายสัมพันธ์แม่-ลูกและการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในห้องคลอด